

Opetus- ja kulttuuriministeriö
lausuntopalvelu.fi

Asia: OKM 38/040/2016

Gaudeamus igitur - ylioppilastutkinnon kehittäminen

1.1 Työryhmä ehdotti, että tutkintoon osallistuvan on suoritettava äidinkielessä ja kirjallisuudessa järjestettävä koe sekä kolme koetta tai koeparia seuraavista: - Matematiikka - Toinen kotimainen kieli - Vieras kieli - Kaksi reaaliaineen koetta tai yksi reaaliaineen koe ja yksi vieraan kielen koe. Tutkintoon osallistuva voi lisäksi suorittaa yhden tai useamman kokeen edellä mainituista kokeista.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Valinnaisuuden säilyttäminen on hyvä asia. Vieraiden kielten kokeista tulee saada lisäpisteitä jatko-opintoihin haettaessa.

2.1 Työryhmä ehdotti, että kaikkiin kokeisiin laaditaan oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. Tehtävien laadinnassa otetaan huomioon myös aihekokonaisuudet.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Oppiainerajojen ylittäminen on opetussuunnitelman perusteiden mukaista toimintaa. Oppiainerajoja ylittävät tehtävät mahdollistavat opitun tiedon soveltamisen. Lisäksi korkeakouluissa pyritään tukemaan monitieteisyyttä sekä opetuksessa että tutkimuksessa. Näin ollen kokelas voi hyötyä lukiossa oppimastaan myös korkeakouluopinnoissaan.

Oppiainerajoja ylittävien tehtävien edellytyksenä on, että myös opetus on oppiainerajat ylittävää, jos kokeissa on oppiainerajat ylittäviä tehtäviä. On syytä huolehtia siitä, että kokeiden oppiainerajat ylittävä aines on ko. aineiden pakollisten kurssien aineista, eikä liity syventäviin kursseihin, joita lukevat vain ne, jotka kirjoittavat ko. aineen.

2.2 Työryhmä ehdotti, että tulevaisuudessa kokeiden tausta-aineistoihin voisi sisältyä myös materiaalia eri kielillä.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Periaatteessa kokeiden tausta-aineistojen monikielistyminen kuulostaa hyvältä kehitykseltä, sillä suomalainen yhteiskunta monikielistyy koko ajan, mikä korostaa entisestään monipuolisen kielitaidon merkitystä. Tausta-aineistot eri kielillä eivät kuitenkaan voi olla pelkästään englanninkielisiä. Monet eri kielet, myös maahanmuuttajakielet, on huomioitava. Uudistus olisi ajettava sisään varoen eli olisi hyvä aloittaa pienillä osioilla, esim. taulukoilla, kuten esityksessä sanottiinkin. Uudistusta on syytä seurata tutkimuksella.

Ongelmaksi muodostuu kuitenkin se, millä tavalla monikielisten tausta-aineistojen valinta tehdään. Mitkä kielet katsotaan riittävän merkittäviksi, jotta tausta-aineistoja valitaan kyseisillä kielillä? Oletetaanko ylioppilaskokelaan osaavan ja hallitsevan koko materiaali tai vain tietty osa siitä eri kielillä? Mitä tapahtuu, jos kokelas ei hallitsekaan kieltä? Kuinka hyvin kokelaan tulisi hallita erikielinen materiaali: riittääkö vain sanojen tunnistaminen, sisällön päättelyn taidot vai tekstin syvällinen ymmärtäminen?

Uudistus on huomioitava myös opetuksessa, eli monikielisten aineistojen käyttöä on harjoiteltava lukio-opinnoissa. Kuitenkin kielitietoisuuden opetuksen, esimerkiksi monilukutaitojen ja oppiaineiden kielten opetuksen, tulee olla kaikkien opettajien vastuulla, eikä monikielisten aineistojen harjoittelu saa jäädä vain yhden oppiaineen opettajien vastuulle. Tämä vaatii myös opettajien täydennyskoulutusta.

2.3 Työryhmä ehdotti, että kokeiden laadinnassa vahvistetaan edelleen tavoitteiden mukaista osaamista yksittäisten sisältöjen sijaan.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Puolletaan, mutta Kieliverkosto huomauttaa, että kysymys ja sen tavoitteet pitäisi määritellä tarkemmin.

On tärkeää, että kielten kokeiden arvioinnissa painotetaan ennen kaikkea viestinnällisyyttä ja taitojen soveltamista yksityiskohtien tai kielen rakenteen sijaan. Myös lukio-opetuksen tulee olla tavoitteiden eikä yksittäisten oppikirjojen mukaista.

3.1 Työryhmä ehdotti, että ylioppilastutkinnon valmistumista koskevia säännöksiä täsmennetään siten, että niistä selkeästi ilmenee, että ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää lukion oppimäärän suorittamista tai muiden lukiolain 18 a §:n mukaisten edellytysten täyttymistä.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Selkeyttäminen on aina hyvä asia.

3.2 Työryhmä ehdotti, että kokelaat eivät enää sitovasti valitse kokeita pakollisiksi tai ylimääräisiksi ilmoittautumisen yhteydessä. Tutkinto muodostuu muutoin nykyisen kaltaisella tavalla.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

3.3 Työryhmä ehdotti, että kokelaan ilmoittautumista eritasoisin kokeisiin samassa tutkintoaineessa ei rajoiteta. Kokelaan tutkintoon voidaan kuitenkin sisällyttää vain yksi koe samassa oppiaineessa. Muista kokeista kokelas saa erillistodistuksen.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantenna perustelut

-

3.4 Työryhmä ehdotti, että saamen vieraan kielen kokeen tilalle kokelas voi valita myös saamen äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen. Tällöin saamen kielen osaamista voi osoittaa aiempaa joustavammin.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Joustavampi osaamisen osoittaminen on hyvä asia. Mahdollisuus osoittaa kielitaitoaan korkeammalla tasolla on toivottavaa.

4.1 Työryhmä ehdotti, että erillisinä kokeina suoritettut hyväksytyt kokeet voidaan lukea hyväksi ylioppilastutkintoon kolmen vuoden ajan erillisen kokeen hyväksymisajankohdasta.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

4.2 Työryhmä ehdotti, että koulutuksen järjestäjä voisi periä kokelaalta maksun, mikäli kokelas ei olisi kyseisen koulutuksen järjestäjän opiskelija ja joka uusii tutkintoonsa sisältyvän kokeen ylioppilastutkinnon tultua suoritetuksi, täydentää tutkintoaan tai suorittaa erillisen ylioppilastutkintoon kuuluvan kokeen koulutuksen järjestäjän oppilaitoksessa.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Pidämme tätä kohtuullisena korvauksena kokeen järjestäjälle.

4.3 Työryhmä ehdotti, että lukion oppimäärää suorittavalla kokelaalla tulee olla puolet lukion oppimäärästä tai kirjoitettavan oppiaineen pakolliset kurssit opiskeltuna voidakseen osallistua tutkinnon kokeisiin. Rehtori varmistaa kokelaan oikeuden osallistua tutkintoon.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Ylioppilastutkinnon on tarkoitus osoittaa lukion oppimäärän hallintaa, jolloin on hyvä, että kokeeseen tulevalla kokelaalla on vaadittavat taustatiedot aiheesta. Uudistuksella turvataan myös se, ettei kokelas tule kokeeseen valmistautumattomana, mikä voi lisätä hylättyjen arvosanojen määrää.

5.1 Työryhmä ehdotti, hylättyjä kokeita voisi uusia nykyisen kahden kerran sijaan kolme kertaa.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Joustavuuden lisääminen on hyvä asia.

5.2 Työryhmä ehdotti, että hyväksytyn kokeen voisi uusia jatkossa nykyisen yhden koekerran sijaan kaksi kertaa.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

5.3 Työryhmä ehdotti, että tutkinnon tultua hylätyksi, hylätyn tutkintoon sisältyneet hyväksytyt kokeet voidaan sisällyttää aloitettavaan uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajana aiemmin suoritettuna kokeen hyväksymisen ajankohdasta.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

5.4 Työryhmä ehdotti, että hylätyn kokeen kompensatiomahdollisuus poistetaan samalla, kun uusimismahdollisuuksia lisätään edellä esitetyllä tavoin.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

6.1 Työryhmä ehdotti, että koepäivien aikatauluja tiivistetään ottaen huomioon kokelaiden riittävä palautuminen, kokelasmäärät eri päivinä, eri kokeiden tyypilliset yhdistelmät ja järjestelyjen vaikutus kokelaiden jaksamiselle.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Vastustan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Kieliverkosto ei pidä aikataulun tiivistämistä järkevänä, sillä kuten esityksessä todetaan, lukiolaisten jaksamisen kannalta koejärjestelyjä tulee pohtia niin, etteivät ne ainakaan lisää stressiä. Peräkkäisten päivien kokeet voivat olla hyvin stressaavia, eikä riittävää palautumista kokeiden välillä voida taata. Aikataulun tiivistäminen voisi olla hyvä asia vain siinä tapauksessa, että samalla kokeiden kestoja lyhennetään 4 tuntiin. Koska Kielikoulutuspolitiikan verkosto ei puolla kokeiden keston lyhentämistä, myöskään aikataulujen tiivistämistä ei voida kannattaa.

6.2 Työryhmä ehdotti, että kokeiden pituus lyhennetään neljään tuntiin. Äidinkielen koe muutetaan yksipäiväiseksi. Kokeiden rakenne, sisältö ja laajuus mitoitetaan uuteen kestoan.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Vastustan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Ylioppilastutkinnon avulla on tarkoitus selvittää, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukiokoulutuksen tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyyden. Kokeiden lyhentäminen 4 tuntiin ei takaa mahdollisuuksia riittävän laajan osaamisen osoittamiseen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden koetta ei saa muuttaa yksipäiväiseksi, sillä tällöin äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen pituus tyypistyisi kolmasosaan (4h) kokeen nykyisestä laajuudesta (2x6h). Yksipäiväisellä kokeella ei pystytä mittaamaan äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen laajoja kokonaisuuksia, kriittisen ajattelun taitoja ja luku- ja kirjoitustaidon riittävää tasoa. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineen takaamat taidot ovat kaiken oppimisen ja yhteiskunnassa toimimisen perusta, ja näin ollen taitoja pitää mitata riittävän laajoilla, eri osataitoja mittaavilla kokeilla.

Nykyinen äidinkielen ja kirjallisuuden koe mittaa erilaisia taitoja: syvällistä ymmärtämistä ja yhteiskunnassa vaadittavia tekstitaitoja. Emme usko, että neljän tunnin kokeen tehtävissä voidaan riittävän kattavasti mitata äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärää ja osoittaa osaamista. On myös huomioitava se, että äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineeseen sisältyy kaksi täysin erilaista oppiainetta: kieli ja kirjallisuus. Oppimäärä on laaja, ja esimerkiksi lukiossa pakolliset kurssit käsittelevät eri aiheita kielellä vaikuttamisesta maailmankirjallisuuteen. Neljän tunnin kokeessa ei voida mitenkään osoittaa kielen ja kirjallisuuden syvällistä tai edes riittävää hallintaa.

Eri osataitojen mittaaminen monipuolisilla tehtävillä neljän tunnin aikana on mahdotonta. Syvällistä ymmärtämistä ja ajatteluntaitoja voidaan osoittaa taitavasti esimerkiksi riittävässä ajassa suoritetulla kirjoitustehtävällä. Suomalaisten lukutaidon heikkenemisestä ollaan jo nyt huolissaan, ja esimerkiksi sosiaalinen media on muuttanut kirjoittamisen tapoja entistäkin pinnallisemmiksi ja lyhyemmiksi. Jos uudistus toteutetaan, tilanne sekä luku- että kirjoitustaidon osalta heikkenee entisestään. On entistäkin tärkeämpää, että edes jollakin koulutusasteella vaaditaan pitkien ja syvällisten tekstien kirjoittamista ja ymmärtämistä. Suomalainen yhteiskunta on hyvin kirjallinen, eli äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen säilyttämisellä entisellään voidaan taata paremmat työelämä- ja vuorovaikutustaidot lukiosta valmistuville.

Taitavaltakin kirjoittajalta hyvän kirjoituksen, esimerkiksi esseen, kirjoittaminen vaatii paljon aikaa; saati heikolta kirjoittajalta, kun neljän tunnin kokeessa pitää pystyä osoittamaan koko lukio-oppimäärän aikana opittu. On myös huomioitava, että esimerkiksi tausta-aineistoihin tutustumiseen hyvän esseen kirjoittamiseksi on annettava aikaa. Digitaalisuus ei nopeuta kirjoittamista, etenkin syvällistä ja ajatteluntaitoja vaativaa tuotosta. Raportissa ei kuvata, millaiseksi äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen digitaalista koetta ja sen tehtäviä on suunniteltu. Olisi hyvä avata tätä asiaa nykyistä tarkemmin.

Mihin ehdotus äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen lyhentämisestä pohjautuu? Kokeen lyhentämisestä ei ole tehty selvitystä, eikä sitä perustella raportissa millään tavalla. Kielikoulutuspolitiikan verkosto vaatii vähintään selvitystä tai mieluummin tutkimusta, ehdotuksen pilotoimista sekä saatujen tulosten vertailua tämänhetkisen kaksipäiväisen kokeen tuloksiin. On selvitetävä, mitä todella voidaan osoittaa neljän tunnin mittaisessa kokeessa.

Neljätuntisella kokeella ei voida myöskään mitata riittäviä opiskelun, ajattelun ja luku- ja kirjoitustaidon taitoja jatkokoulutuksen kannalta, vaikka lukiokoulutuksesta mahdollisesti korkeakoulutukseen edetessä nämä kaikki taidot ovat hyvin oleellisia, ja niiden hallintaa oletetaan heti korkeakoulutuksen alussa. Etenkin kun ylioppilastutkinnon painoarvoa ollaan nostamassa korkeakoulujen opiskelijavalintojen osalta, on erittäin oleellista, että ylioppilastutkinnon avulla voidaan mitata korkeakoulutukseen vaadittavia lähtötasotaitoja

riittävän tarkasti. Äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen supistaminen yhteen neljän tunnin mittaiseen kokeeseen ei takaa näiden taitojen mittaamista.

7.1 Työryhmä ehdotti, että tutkintoa kehitetään kohden avoimia digitaalisia oppimisympäristöjä, joissa on mahdollisuus hyödyntää monipuolisesti taustamateriaaleja. Osa kokeesta voi hyödyntää internetyhteyttä.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

On hyvä, että tutkintoa kehitetään kohtia avoimia oppimisympäristöjä. Kokeen tehtävien tulee vastata mahdollisimman paljon työelämässä ja muualla yhteiskunnassa vaadittavia taitoja sekä sitä, miten tausta-aineistoja käytetään. Avoimien digitaalisten oppimisympäristöjen hyödyntäminen tekee kokeesta entistä relevanttimman ja saa sen vastaamaan paremmin tavallisia toimintaympäristöjä. Järjestetyinkin koetilanteen on hyvä muistuttaa arjen oikeita toimintatapoja. Myös jo lukio-opetuksessa tulee käyttää internetiä ja digitaalisia oppimisympäristöjä, jotta kokeeseen vaadittavia taitoja voidaan harjoitella.

7.2 Työryhmä ehdotti, että opettajien ja opiskelijoiden tutustuminen ylioppilastutkintotehtävien tyyppisiin digitaalisiin tehtäviin mahdollistetaan hyödyntäen vanhoja koetehtäviä. Tekijänoikeudellisia haasteita voidaan ratkaista erillisopimuksin, tehtävien laatimisen keinoin ja tarvittaessa selvittämällä viranomaistyönä lainsäädännön antamat mahdollisuudet ja rajoitteet.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

-

8.1 Työryhmä ehdotti, suullisen kielitaidon koe otetaan osaksi vieraiden kielten ja toisen kotimaisen kielen kokeita. Kehittyvää teknologiaa hyödynnetään kokeen toteutuksessa. Käyttöönottoa testataan ja uudistuksen vaikutuksia arvioidaan kokelaiden, opettajien, koulujen, koulutuksen järjestäjien ja ylioppilastutkintolautakunnan kannalta ennen toimeenpanoa.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Suullinen kielitaito on olennainen osa kielitaitoa ja sen arviointia. Yhteiskuntamme on monesta syystä kehittyvässä suullisempaan suuntaan ja suullisia vuorovaikutustaitoja arvostetaan työelämässä. Siksi on

tärkeää, että myös ylioppilastutkinto ohjaa kieltenopetusta viestinnälliseen suuntaan. Työelämässä on myös paikkoja, joissa nimenomaan suulliset vuorovaikutustaidot ovat oleellisempia ja kirjoitetusta viestinnästä vastaavat sen alan erikoisosaajat. Lisäksi vaikka kirjallisia taitoja arvostetaan laajalti, myös suullisen vuorovaikutuksen avulla voidaan ilmentää hyviä ajattelun taitoja eri kielillä. Kaikki eivät ole hyviä ilmaisemaan ajatuksiaan kirjallisesti. Siksi on tärkeää, että ylioppilastutkinnossa mitataan ajattelun taitoja ja kielitaitoa myös suullisilla kokeilla.

Onko tässä huomioitu myös suomi toisena kielenä - ja ruotsi toisena kielenä -oppimäärät? Erityisesti näissä aineissa suullisen kielitaidon osoittaminen olisi erittäin tärkeää, sillä suullinen kielitaito on maahanmuuttajille keskeinen työelämätaito. Lisäksi voisi pohtia suullisen kokeen järjestämistä myös äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineissa. Puheviestinnän Puhvi-koe tai vastaava olisi hyvä saada osaksi ylioppilastutkintoa, sillä viestintä- ja vuorovaikutustaidot ovat kaikille tärkeitä työelämätaitoja.

Kokeen järjestäminen ja etenkin sen arvioimisen tavat herättävät kuitenkin huomiota. Suullinen koe ei saa olla vain koneen avulla suoritettava/arvioitava. Puhetta pitää arvioida puhuttuna, eikä transkriptiona; puhutun kielen muuntaminen kirjalliseen muotoon voi vääristää arviointia. Mikä kieli asetetaan foneettiseksi malliksi koneelle? Yksilölliset puhetavat ja eri tavalla puhutut kielet tulee asettaa samalle viivalle, esim. maahanmuuttajien erilaiset suomen kielen foneettiset variaatiot on syytä hyväksyä.

Koska puhe on vuorovaikutusta, kokeen järjestämisessä pitäisi huomioida mahdollisuus mitata kokelaiden vuorovaikutustaitoja. Tämä ei mahdollistu yksilökokeessa, joten pari- tai ryhmäkoe olisi otettava käyttöön. Kun osoitetaan suullista kielitaitoa, pitää taata, että jokaiselle testisuorittajalle jää riittävästi aikaa näyttää osaamisensa.

Kieliverkosto näkee tarpeellisena kiirehtiä suullisten kokeiden saamista osaksi ylioppilastutkintoa. On valitettavaa, jos niitä joudutaan odottamaan vuoteen 2022.

Suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeesta puuttuu myös kuullun ymmärtämisen osuus, joka on osa kaikkien muiden kielten koetta. Kuullun ymmärtämisen koe pitäisi saada osaksi S2-koetta mm. seuraavista syistä:

- Suomi toisena kielenä –opiskelijat tarvitsevat kuullun ymmärtämisen taitoa ylioppilaskokeen jälkeisissä jatko-opinnoissaan.
- Suomi toisena kielenä –oppijat tarvitsevat tulevissa ammateissaan puhumisen ja kuullun ymmärtämisen taitoa. Nämä taidot saattavat olla tietyissä ammateissa, erityisesti palveluammateissa (lähihoitaja, kampaaja; myös automekaanikko, ...) jopa tärkeämpiä kuin tekstin ymmärtämisen ja kirjoittamisen taidot.
- Puhekieli on ensisijainen kielimuoto.
- Lukion suorittaneen edistyneen kielitaidon omaavan S2-oppijan taitoon kuuluu erilaisten kielimuotojen hallinta (puhutun rekisterit, kirjoitetun kielen rekisterit...)
- On tärkeää, että ylioppilaskoe on samassa linjassa muiden testausjärjestelmien kanssa eikä muodosta yksittäistä, erilaista saarekettaan testausjärjestelmien kentässä. Muihin testausjärjestelmiin, esimerkiksi Yleisiin kielitutkintoihin (YKI) kuuluu kuullun ymmärtämisen osio.
- Koska suomea opitaan kohdekielisessä ympäristössä, on kuullun ymmärtäminen tärkeä kielenoppimisen väylä.

- Ylioppilaskirjoituksilla on merkittävä heijastusvaikutus lukio-opetuksen sisältöihin. Kuullun ymmärtämisen osuuden lisääminen ylioppilastutkinnon S2-kokeeseen edistäisi koulun kielenopetusta siten, että kielitaidon eri osa-alueita opetettaisiin tasavertaisesti.
- Eurooppalaisessa viitekehyksessä kuullun ymmärtäminen ja puhuminen nähdään tasa-arvoisina kielitaidon osa-alueina.
- S2-kokelaita on toistaiseksi verrattain vähän, joten kuullun ymmärtämisen kokeen järjestäminen ei aiheuta suuria lisäkuluja.

9.1 Työryhmä ehdotti, valmistavassa arvostelussa opettaja korjaa oman oppilaitoksen koesuoritusten lisäksi myös muiden oppilaitosten koesuorituksia.

Puollatteko vai vastustatteko ehdotusta?

Puollan ehdotusta.

Kantanne perustelut

Digitaalisuus sallii anonyymiteetin säilyttämisen, mikä on tärkeää, jotta opettajat eivät voi suosia oman koulun oppilaita muiden koulujen oppilaiden kustannuksella. Uudistus on myös opettajan arviointitaitojen kannalta hyvä: esimerkiksi s2-kokeessa on lukuisia kouluja, joissa on vain yksi kokelas ja näin ollen opettajan on hyvä saada laajempi näkemys kokeen arvioinnista.

10 Osiopankki ja adaptiiviset kokeet

Kantanne asiaan perusteluineen

Kannatetaan osiopankkeja ja adaptiivisia kokeita.

11 Ryhmäko

Kantanne asiaan perusteluineen

Kannatetaan, koska ryhmätyöskentely ja yhteistyötaidot ovat hyvin tärkeitä esimerkiksi muilla koulutusasteilla ja työelämässä. Aiheesta tarvitaan kuitenkin selvitystä ja tutkimusta.

Kokelaille tulee tiedottaa tarkasti pari- ja ryhmäkokeen arviointikriteereistä.

12 Ylioppilastutkinto ja koulutusvienti

Kantanne asiaan perusteluineen

Ei kannateta.

13 Ehdotusten kustannusvaikutukset

Kantanne asiaan perusteluineen

Vaikka suulliset kokeet nostavat kustannuksia, katsomme kuitenkin, että suullinen kielitaito on niin keskeinen taito, että resurssit suullisten kokeiden järjestämiseen on taattava.

Myös suomi toisena kielenä -kokeen kuullun ymmärtämisen osuus on taattava. Sen kustannusvaikutus on kokonaisuuteen nähden melko pieni, koska kokeen kirjoittajia on noin tuhat vuodessa.

Muuta, mitä haluatte asiasta lausua.

Muuta, mitä haluatte asiasta lausua.

Ylioppilaskokeessa käytetään usein ilmaisua "kypsyys" kuitenkin tarkentamatta riittävän hyvin, mitä tämä ilmaisu pitää sisällään. Olisikin hyvä saada tietää käsitteen tarkka kuvaus ja se, mitä "kokelaan kypsyydellä" tarkoitetaan. Miten kypsyyttä kuvataan arvioinnin termein?

Kielikoulutuspolitiikan verkosto (Soveltavan kielentutkimuksen keskus, Jyväskylän yliopisto)